

ARTYSTA FOTOGRAFIK

1. Informacje ogólne

Artysta fotografik zajmuje się robieniem zdjęć, przekazując innym swoją wizję świata bądź dokumentując zastaną rzeczywistość. Posługuje się aparatami fotograficznymi, które w ciągu ostatnich lat stały się bardzo zaawansowanymi urządzeniami, przechodząc drogę cyfryzacji. Na rynku pojawiają się coraz to nowe lustrzanki cyfrowe, dające możliwość ustawiania parametrów jak w dawnych aparatach na film, ale obraz jest już zapisywany na karcie pamięci w formie cyfrowej. Taki zapis zdjęcia daje fotografikom możliwość zapisania zdjęć na komputerze i ewentualnej ingerencji w obraz (tzw. obróbka zdjęć) w programach komputerowych (najpopularniejszym z nich jest Photoshop). Dzięki cyfryzacji łatwiejsze jest również przechowywanie zdjęć, ich powielanie i szybkie odnajdywanie w setkach czy tysiącach zachowanych w wersji elektronicznej na komputerze artysty czy w pamięci przenośnej.

Temat fotografii, którym zajmuje się artysta, jest absolutnie dowolny, może to być wszystko. Często artyści fotograficy mają swoje ulubione tematy, np. krajobrazy, architektura, ludzie, zwierzęta, zjawiska atmosferyczne, reportaże społeczne, polityczne itp. Od artysty fotografa zależy również sposób fotografowania, dobór parametrów, ustawienie aparatu względem fotografowanej rzeczywistości (punkt widzenia), pora dnia. Oczywiście, istnieją pewne zasady dotyczące tego, jak powinno wyglądać „dobre zdjęcie”, jakich użyć ustawień i kiedy światło jest najlepsze, by ujęcie było optymalne. Niemniej to artysta fotografik w ciągu swojej pracy, nabierając doświadczenia, ustala własny styl fotografowania.

Praca artysty fotografa może być wykonywana w niezliczonej ilości miejsc. Naturalnie, ma on swoją pracownię, wyposażoną w profesjonalny sprzęt komputerowy i drukarki bądź ciemnię, w której może wywoływać zdjęcia z negatywów (w przypadku korzystania z aparatów analogowych). W pracowni artysta

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

zajmuje się końcową fazą swojej pracy, przeglądaniem wykonanych fotografii, wyborem tych według niego najlepszych oraz ewentualną ich obróbką w programach komputerowych. Jednak samo zdjęcie może być wykonane dosłownie wszędzie: na polu, na którym akurat kwitnie rzepak, w lesie, przez który płynie strumień, w górach, gdzie natura stworzyła interesujące formacje skalne, w fabryce samochodów, gdzie fotografik dokumentuje pracę ludzi, na pokazie mody, na ulicy podczas festynów rodzinnych, w mieście, gdzie akurat trwają zamieszki itp. Praca może się wiązać z koniecznością trwania przez dłuższy czas w niewygodnej pozycji w oczekiwaniu na ten jeden idealny moment, w którym uda się uchwycić jakąś niezwykłą sytuację.

Sprzęt, z którego korzysta artysta fotografik, obejmuje wiele elementów. Przede wszystkim jest to sam aparat wraz z różnego typu obiektywami i odpowiednio dobranym statywem, a ponadto całe mnóstwo dodatkowych drobniejszych elementów mających wpływ na jakość wykonanego zdjęcia, takich jak mierniki światła, lampy czy filtry do obiektywów. Czasem trudno jest przewidzieć, co konkretnie będzie potrzebne, dlatego fotografik zwykle nosi ze sobą sporo sprzętu, który w sumie dużo waży. Używa do tego odpowiednich toreb dla fotografików.

W pracy fotografa kontakty z ludźmi są dość częste, jeśli dostaje on zlecenia na wykonanie konkretnych fotografii oraz w momencie, gdy swoje prace wystawia w galeriach. Sama praca jednak nie musi się wiązać z kontaktem z ludźmi, zależy to od tematu fotografii, które wykonuje artysta. Jest to praca wykonywana indywidualnie bądź w zespole, co również zależy od typu fotografowanej rzeczywistości. Jeśli fotograf uwiecznia pokaz mody bądź wykonuje zdjęcia na zlecenie magazynu dla kobiet, to sesja zdjęciowa jest przygotowywana w studio do tego przeznaczonym, a fotograf jest częścią zespołu pracującego na końcowy efekt. Jeśli jego zadaniem jest uchwycenie dzikiego zwierzęcia w lesie, to może on spędzić w lesie samotnie wiele godzin.

Praca artysty fotografa nie ma ustalonych norm godzinowych. Nie sposób przewidzieć, ile będzie trwało oczekiwanie na dzikie zwierzę w lesie. Artysta fotografik jest w pracy cały czas, trudno jest określić, kiedy pojawi się dogodny

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

moment na wykonanie zdjęcia, kiedy zdarzy się coś niezwykłego, wartego sfotografowania. Nigdy nie wiadomo, kiedy nadarzy się okazja zrobienia zdjęcia, które okaże się zdjęciem życia konkretnego fotografa. W pracy artysty nie ma miejsca na rutynę, każdy dzień i sytuacja jest nowa i niepowtarzalna.

Czynniki uciążliwe w pracy artysty fotografa są trudne do określenia i nierozzerwalnie związane z tematem jego pracy i miejscem, w jakim je wykonuje. Może to być trwanie w niewygodnej pozycji, warunki atmosferyczne, zapylenie miejsc, które dokumentuje czy wręcz zagrożenie życia w przypadku reportażu wojennych. Jeśli artysta fotografik używa do pracy aparatu analogowego, narażony jest również na toksyczne opary chemikaliów niezbędnych do wywoływania zdjęć tradycyjną metodą w ciemni.

2. Wymagania

Zawód artysty fotografa to praca dla ludzi uzdolnionych artystycznie, którzy na co dzień wokół siebie potrafią odnaleźć piękno i potrafią to piękno uchwycić w kadrze zdjęcia. Widząc jakąś scenę, sytuację, potrafią za pomocą fotografii podkreślić jej sens. Cechami niezbędnymi w tym zawodzie jest ogólna ciekawość świata, duża cierpliwość i wytrwałość w dążeniu do znalezienia idealnego obiektu fotografii. Artysta fotografik powinien cechować się dużą samodzielnością i niezależnością oraz inicjatywnością. Nierzadko musi się wykazać dużą odwagą, by robić zdjęcia w miejscu, w którym może być zagrożone jego życie.

Umiejętnością przydatną w zawodzie artysty fotografa jest umiejętność nawiązywania kontaktu z ludźmi, łatwość wchodzenia w kontakty społeczne oraz postępowania z ludźmi, ważna w sytuacji pracy zespołowej bądź tworzenia reportażu społecznych czy wojennych. Istotną cechą jest również umiejętność podejmowania szybkich i trafnych decyzji, co może rzutować na wykonanie bądź niewykonanie zdjęcia, które przyniesie artyście sławę w przyszłości.

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

W pracy artysty fotografa niezbędne są zainteresowania artystyczne, dotyczące nie tylko samej fotografii, ale również historii sztuki, architektury, malarstwa, rzeźby i wszystkich tych dziedzin, które mogą przeplatać się z fotografią i być dla niej inspiracją. Przydatne są też zainteresowania techniczne, obejmujące sprzęt fotograficzny, nowe technologie, programy graficzne do obróbki zdjęć itp.

Jeśli chodzi o wymagania fizyczne do wykonywania zawodu artysty fotografa, z pewnością należy wymienić konieczność dużej sprawności rąk i palców, niezbędnej do obsługi aparatów fotograficznych i innych akcesoriów. Wymagana jest również pewna siła potrzebna do przenoszenia sprzętu. Istotna jest dobra koordynacja wzrokowo-ruchowa i zmysł równowagi.

Artysta fotografik musi charakteryzować się dobrą ostrością wzroku, rozróżnianiem barw, widzeniem stereoskopowym. Przydatna jest zdolność dostrzegania kształtów przedmiotów w warunkach słabego natężenia światła. Artysta powinien być spostrzegawczy i mieć szybki refleks. Nierzadko potrzebny jest brak lęku przed wysokością.

W pracy artysty fotografa niezbędna jest również, co oczywiste, wyobraźnia i myślenie twórcze, a także dobra pamięć wzrokowa.

3. Czynniki utrudniające zatrudnienie w zawodzie

Czynnikiem utrudniającym pracę w zawodzie artysty fotografa jest znaczna dysfunkcja narządu wzroku, brak ostrości wzroku niedający się korygować pomocami optycznymi oraz daltonizm.

Ograniczeniem są również znaczne dysfunkcje narządu ruchu w obrębie kończyn górnych, ograniczające możliwość swobodnego korzystania z aparatu fotograficznego.

Względny przeciwwskazaniem do pracy w charakterze artysty fotografa są teoretycznie dysfunkcje narządu ruchu w obrębie kończyn dolnych. Chodzi tutaj o

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

możliwość swobodnego dostępu do miejsc, w których artysta miałby robić zdjęcia oraz o konieczność noszenia ze sobą ciężkiego sprzętu.

Ograniczenia w wykonywaniu zawodu artysty fotografa wiążą się w dużym stopniu z tematem wybranym do fotografii. Na przykład, względnym przeciwwskazaniem do pracy w zespole mogą być dysfunkcje narządu słuchu ze względu na potrzebę intensywnych kontaktów z ludźmi i ryzyko konfliktów.

Podobnie, względnym przeciwwskazaniem do pracy w tym zawodzie jest dysfunkcja sfery intelektualnej. Osoby z niepełnosprawnością intelektualną mogą mieć problemy z wystarczająco dobrym opanowaniem obsługi aparatu fotograficznego. Mogą też nie mieć wystarczającej wrażliwości twórczej, by podołać temu zadaniu. Osoba z tego typu dysfunkcją może być brana pod uwagę raczej jako pomocnik artysty, np. w przypadku pracy zespołowej może otrzymywać zadanie przygotowywania elementów planu zdjęciowego.

4. Możliwość zatrudnienia w zawodzie osób z niepełnosprawnością

4.1. Osoby z dysfunkcją narządu ruchu

Istnieje ograniczona możliwość wykonywania zawodu artysty fotografa przez osoby z dysfunkcjami narządu ruchu, zależna od stopnia i rodzaju dysfunkcji oraz jej wpływu na umiejętności manualne oraz swobodę poruszania się po zróżnicowanym terenie. Środowisko pracy osób z niepełnosprawnością musi być odpowiednio dostosowane.

4.2. Osoby z dysfunkcją narządu wzroku

W zawodzie artysty fotografa mogą pracować osoby z nieznaczną dysfunkcją narządu wzroku, pod warunkiem zaopatrzenia w indywidualnie dobrane pomoce optyczne.

4.3. Osoby z dysfunkcją narządu słuchu

w zakresie projektowania obiektów, pomieszczeń
oraz przystosowania stanowisk pracy
dla osób niepełnosprawnych o specyficznych potrzebach

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Osoby z dysfunkcją narządu słuchu nawet znacznego stopnia mogą wykonywać pracę artysty fotografa, pod warunkiem odpowiedniego dostosowania środowiska pracy.

4.4. Osoby z dysfunkcją sfery psychicznej

Osoby z dysfunkcją sfery psychicznej mogą wykonywać pracę artysty fotografa w sytuacji, gdy występują długotrwałe okresy remisji choroby oraz przy zachowaniu odpowiednich środków ostrożności i zapewnieniu optymalnych warunków odpowiednich do rodzaju schorzenia.

4.5. Osoby z dysfunkcją sfery intelektualnej

Istnieje bardzo ograniczona możliwość zatrudnienia osób z dysfunkcją sfery intelektualnej w zawodzie artysty fotografa. Osoby te mogą pełnić rolę pomocnika artysty w przypadku zapewnienia odpowiednich warunków.

4.6. Osoby z epilepsją

Zawód artysty fotografa jest dostępny dla osób z epilepsją z rzadko występującymi atakami poprzedzonymi aurą, z zachowaniem odpowiednich środków ostrożności wynikających ze specyfiki choroby.

5. Potrzeba przystosowania stanowiska pracy do potrzeb i możliwości osób z niepełnosprawnością

5.1. Osoby z dysfunkcją narządu ruchu

Dysfunkcje narządu ruchu w obrębie kończyn dolnych mogą stwarzać problem w momencie, gdy osoba z niepełnosprawnością chce wykonywać zawód artysty fotografa, ale nie ma możliwości swobodnego i szybkiego poruszania się po terenie, na którym znajdują się obiekty, które chciałaby fotografować. Jednakże fakt ten powinien być traktowany jedynie jako pewne ograniczenie tematyki zdjęć osób z

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

tego rodzaju dysfunkcjami. Fotografia jako dziedzina sztuki daje tak ogromne możliwości w zakresie tematyki, którą obrazuje, że artyście z niepełnosprawnością ruchową pozostaje nadal ogromne pole do twórczego działania.

Jeśli chodzi o pracę w pracowni, dostosowanie jej do potrzeb artystów fotografików z dysfunkcjami narządu ruchu ma każdorazowo bardzo indywidualny charakter. Może zaistnieć potrzeba dostosowania regałów czy półek ze sprzętem wykorzystywanym w pracy (np. ich położenia, umieszczenia na odpowiedniej wysokości). Może być potrzebne specjalne siedzisko z regulowanymi elementami (wysokość siedziska, podłokietniki, podnóżki, oparcie). W przypadku osób poruszających się na wózku ważna jest likwidacja barier architektonicznych i zapewnienie przestrzeni manewrowej we wszystkich pomieszczeniach.

5.2. Osoby z dysfunkcją narządu wzroku

Osoby z nieznacznymi dysfunkcjami wzroku muszą być zaopatrzone w szkła optyczne bądź soczewki kontaktowe, korygujące wadę na tyle, by uzyskać dobrą ostrość wzroku.

5.3. Osoby z dysfunkcją narządu słuchu

Osoby z dysfunkcjami narządu słuchu powinny nosić indywidualne aparaty słuchowe korygujące wadę w stopniu, który pozwala na swobodny kontakt z innymi ludźmi. W przypadku głębszych dysfunkcji artysta fotografik ma ograniczoną możliwość wykonywania swojego zawodu ze względów bezpieczeństwa. Nie może on fotografować miejsc, w których przebywanie wiąże się z koniecznością odbioru bodźców dźwiękowych pozwalających na zorientowanie się, czy grozi niebezpieczeństwo – na przykład w niektórych zakładach produkcyjnych, na ulicy podczas dużych imprez, podczas zamieszek. Może natomiast pracować w zespole w sytuacji, gdy istnieje wewnętrzny system komunikacji lub są wprowadzone sygnały świetlne informujące o ewentualnym zagrożeniu.

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

5.4. Osoby z dysfunkcją sfery psychicznej

Jeśli zawód artysty fotografa wykonują osoby z niektórymi dysfunkcjami sfery psychicznej w długich okresach remisji choroby, powinny one ograniczyć zakres pracy do wyboru tematów fotografii niełączyących się z dużym stresem bądź ryzykiem sytuacji konfliktogennych. Należy również zastanowić się nad ewentualnym ograniczeniem pracy związanej z intensywnymi i częstymi kontaktami z ludźmi, które sprzyjają powstawaniu powyższych sytuacji.

5.5. Osoby z dysfunkcją sfery intelektualnej

Osoby z dysfunkcją sfery intelektualnej mogą pracować na stanowisku pomocnika artysty fotografa. Powinno się dobrać zadania i czynności, które miałyby wykonywać takie osoby, odpowiednio do ich potencjału intelektualnego i indywidualnych możliwości. Zakres obowiązków musi być jednorodny i powtarzalny, w miarę możliwości pozbawiony sytuacji stresujących i konfliktogennych. Osoby z niepełnosprawnością intelektualną powinny mieć w pracy zapewniony życzliwy nadzór.

5.6. Osoby z epilepsją

Osoby z epilepsją z rzadko występującymi atakami poprzedzonymi aurą, pracujące w zawodzie artysty fotografa powinny zachować wszelkie formy ostrożności, by w codziennej pracy niwelować ryzyko wystąpienia ataku, czyli na przykład unikać bodźców, które mogą być ich źródłem. Niewskazane jest również przebywanie osób z epilepsją w samotności przez dłuższy czas w sytuacji, gdy może nastąpić atak. Osoby z epilepsją zawsze powinny mieć możliwość otrzymania szybkiej pomocy, a środowisko, w którym przebywają, nie powinno również stanowić dla nich zagrożenia dodatkowym urazem w razie ataku.

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Uwaga. Każdy przypadek zatrudnienia osoby z niepełnosprawnością oraz przystosowania stanowiska pracy do potrzeb i możliwości tej osoby należy rozpatrywać indywidualnie.

**Ramowe
Wytyczne**

w zakresie projektowania obiektów, pomieszczeń
oraz przystosowania stanowisk pracy
dla osób niepełnosprawnych o specyficznych potrzebach

CIOP **PIB**